

Zhodnotenie plnenia úloh 2015- 2022 v obci L I T A V A

Vážení spoluobčania,

s blížiacimi sa komunálnymi voľbami, ktoré sa uskutočnia **v sobotu 29. októbra 2022 od 07:00 do 20:00 hod.** chcem zhodnotiť moje pôsobenie vo funkcii starostky obce za dve volebné obdobia.

Dovoľte mi na úvod, aby som sa Vám úprimne poďakovala za dôveru, ktorú ste mi prejavili v predchádzajúcich komunálnych voľbách.

Mojou veľkou snahou bolo robiť rozsiahle a všestranné aktivity. Napriek všetkým ťažkostiam a vďaka obetavej a tvorivej spolupráci so zamestnancami obce sa nám podarilo realizovať veľké množstvo projektov, aktivít a spoločenských podujatí.

Okrem zabezpečovania administratívneho chodu obecného úradu, bežnej prevádzky, údržby a opráv objektov obce, všetkých škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti obce a komunitného centra, bolo potrebné sa každodenne starať o údržbu a opravy verejných priestranstiev, verejnej zelene, miestnych komunikácií a priepustov v obci a aj po lazoch, verejného osvetlenia či miestneho rozhlasu, cintorína, zabezpečovanie vývozu odpadov a čistenie „čiernych skládok“, starostlivosť o občanov v oblasti sociálnych vecí a mnoho ďalších každodenných aktivít. Spoločenská, ekonomická a sociálna situácia prináša každodenne veľa prekážok a problémov.

Obec podávala mnoho žiadostí a aj získala rôzne dotácie a zapájala sa do všetkých možných projektov na získanie nenávratných finančných prostriedkov užitočných a potrebných pre obec.

V hospodárení obce sa každý rok hospodáril s prebytkom rozpočtu, z ktorého sa tvoril rezervný fond a financovali sa investičné výdavky. Počas celého volebného obdobia sme nemali žiadny úver a nemáme ani teraz žiadne úverové zaťaženie. Rozumným hospodárením a investovaním sme dokázali zabezpečiť takmer všetky plánované úlohy.

V rámci spoločenského a kultúrneho života občanov sme pravidelne (s výnimkou pandemických rokov) organizovali tradičné podujatia ako fašiangový ples, stolnotenisový turnaj, futbalový turnaj, hasičské súťaže, deň matiek, deň rodiny, úcta k starším, stretnutia jubilantov, Litavský klobásový festival, v spolupráci s Podpolianskym osvetovým strediskom to boli napríklad páračky, pletenie košíkov, vystúpenia folklórnych skupín. V spolupráci s Farnosťou Litava to boli rôzne turistické výlety.

Prvýkrát som do funkcie nastúpila **2. januára 2015**. Hneď sme dokončievali Komunitné centrum – vnútorné práce, zariadenie interiérovým vybavením a výpočtovou technikou z projektu, ktorý podával ešte predchádzajúci starosta. Následne bolo komunitné centrum skolaudované a zaregistrované na BBSK podľa zákona ako poskytovateľ sociálnych služieb. Komunitné centrum funguje nepretržite doteraz zapojením sa do národného projektu na prevádzku komunitných centier.

Do konca roka 2015 sa musela skolaudovať a uviesť do prevádzky čistička odpadových vôd pre kultúrny dom, obecný úrad a základnú školu, jej kalibrácia, zapojenie do elektrickej siete, metrológia. Prevádzka ČOV si vyžaduje pravidelné merania, rozbory, hlásenia. Rovnako sa natrela ohrada celého cintorína.

V kultúrnom dome boli zrekonštruované sociálne zariadenia, zakúpené nové stoličky a stoly, ktoré sa vymenili za všetky staré. Neskôr boli zakúpené aj nové reflektory do sály a nový bojler do kuchyne. Všetko to bolo financované z vlastných zdrojov.

V roku 2015 sme žiadali a aj dostali hasiči (DHZO) hasičské vozidlo IVECO Daily, ktoré nám bol osobne odovzdať minister vnútra so svojou delegáciou.

V roku 2015 sme si pripomenuli 880. výročie prvej písomnej zmienky o obci a konali sa veľké oslavy, na ktoré boli pozvaní aj naši rodáci.

V roku **2016** bolo zakúpené nové auto pre obec Škoda Fabia z vlastných prostriedkov. Medzi prvými obcami sme mali mapový portál, ktorý si môžete pozrieť aj na našej webovej stránke –sú tam listy vlastníctva, parcely a ostatné katastrálne údaje.

Do hasičskej zbrojnice bolo zakúpené klimatizované vykurovanie a nová brána z dôvodu splnenia podmienok na údržbu hasičského vozidla, na základe mojej žiadosti sme dostali aj protipovodňový vozík a bola kompletne opravená hasičská striekačka.

V roku 2016 bol vyregulovaný a prehĺbený náš potok. Rovnako prebehla údržba ciest po lazoch navozeným frézingom.

Prvýkrát v histórii obce sme v roku 2016 u nás privítali prezidenta SR p. Kisku. V spolupráci s Podpolianskym osvetovým strediskom sa konala regionálna prehliadka folklórnych skupín.

V roku 2016 boli spracované projektové dokumentácie a podané žiadosti o nenávratný finančný príspevok na projekty Rekonštrukcia materskej školy – úspora energie a využitie OZE v obci Litava a Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci Litava. Výzva na rekonštrukciu materskej školy bola v danom roku zrušená a žiadosť na rekonštrukciu miestnych komunikácií nebola vyhodnotená a neskôr bola výzva zrušená.

V roku **2017** bola prerobená kúpeľňa v materskej škole. Navozili sme štrk po cestách po lazoch.

Znovu boli spracované projektové dokumentácie a podané žiadosti o nenávratný finančný príspevok na projekty Rekonštrukcia materskej školy – úspora energie a využitie OZE v obci Litava, Rekonštrukcia základnej školy – úspora energie a využitie OZE v obci Litava, Stavebné úpravy domu smútku v obci Litava, Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice v obci Litava a v rámci Mikroregiónu Východný Hont, z.o. projekt Obstaranie kompostérov na predchádzanie vzniku BRKO. Výzva na rekonštrukciu základnej školy bola zrušená, žiadosť na rekonštrukciu domu smútku nebola schválená a ostatné projekty boli schválené až v roku 2018 a realizované, resp. dokončené až v roku 2019.

V roku 2017 sme privítali u nás po dlhšej dobe maďarských Slovákov z partnerského mesta Békéscsaba. V tomto roku sa konalo veľké regionálne hasičské cvičenie so všetkými záchrannými zložkami.

Obec Litava bola v rokoch 2015, 2016, 2017 vyhodnotená ako obec s predpokladom stabilného rozvoja.

V roku **2018** boli schválené žiadosti o NFP na projekt Rekonštrukcia materskej školy a aj sa začalo s rekonštrukciou a projekt Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice, kde sme dostali dotáciu vo výške 30 000 €. Keďže strecha domu smútku bola v havarijnom stave bola zrekonštruovaná z vlastných zdrojov vo výške 64 141 €, zároveň boli upravené aj vonkajšie steny domu smútku a vonkajšie úpravy. Dom smútku máme na vysokej úrovni a pekný. V tomto roku bolo aj zrekonštruované verejné osvetlenie výmenou za LED svietidlá z vlastných zdrojov vo výške 8 657 €, ktorou sa dosiahla výrazná úspora elektrickej energie a zároveň svietia celú noc. Boli obstarané nové autobusové zastávky Mlyn a Priesek v sume 2 366 €. Bola opravená fasáda kultúrneho domu zo zadnej časti a nové schody od zadného vchodu, vymenené mantinely na antukovom ihrisku. Na cestách v lazoch boli robené vysprávky na asfaltovej ceste, bol navozený a valcovaný frézing, opravené priepusty.

V roku 2018 bol schválený aj projekt v rámci obcí Mikroregiónu Východný Hont, z.o. na obstaranie kompostérov do domácností, keďže podľa zákona, každá domácnosť musí kompostovať biologicky rozložiteľné odpady.

V spolupráci s Podpolianskym osvetovým strediskom sme mali nádherný novoročný koncert v našom kostole „Vinšujeme vám“ a zúčastnili sme sa 2 ročníkov Dňa kroja v Banskej Bystrici, kde sme veľmi pekne reprezentovali našu obec.

V roku **2019** bola dokončená rekonštrukcia materskej školy v celkovej výške 274 518 € (z nenávratného finančného príspevku a spolufinancovaním) a zároveň bola opravená a vynovená aj školská jedáleň aj s novým interiérovým vybavením z vlastných zdrojov vo výške 3 431 €.

Bola zrekonštruovaná požiarna zbrojnica v celkovej výške 43 727 € (z dotácie a z vlastných zdrojov) - je zrekonštruovaná celá, strecha, fasáda, vnútro. Naši hasiči sa môžu pýšiť aj všetkou hasičskou výbavou a technikou, ktorú majú a majú už naozaj všetko. Veľmi našej obci pomáhajú v mnohých oblastiach, ale aj ostatným obciam pri požiaroch a sú veľmi, veľmi šikovní pod vedením veliteľa DHZO. Úspešne sa zúčastňujú všetkých možných súťaží.

Do domácností boli dodané kompostéry v počte 260 ks, aby mohli všetky domácnosti kompostovať svoj vlastný biologicky rozložiteľný odpad. Bol zakúpený mestský mobiliár – betónové lavičky, smetné koše, stojan na bicykel.

Od roku 2019 máme zrekonštruovaný a rozšírený kamerový systém v celkovej sume 15 250 € (z dotácie na individuálne potreby obcí a vlastných zdrojov), ktorý nám veľmi pomáha a chceme ho rozšíriť ďalej.

Podali sme žiadosť o nenávratný finančný príspevok na projekt Rekonštrukcia miestnych komunikácií a vytvorenie spevnených plôch v obci Litava v rámci miestnej akčnej skupiny Hontiansko-Novohradské partnerstvo na vybudovanie odstavnej plochy – parkoviska za kostolom. Žiadosť bola schválená v roku 2020 vo výške 40 031 € a len teraz, v roku 2022, bola podpísaná zmluva s PPA a projekt zrealizovaný.

V roku 2019 sme usporiadali tradičný futbalový turnaj 4 obcí a Litava obsadila prvé miesto v turnaji o pohár starostu obce.

Na začiatku **roku 2020** sme sa zapojili do výzvy na vybudovanie wifi prístupových bodov na verejných priestranstvách v obci WIFI pre Teba. Žiadosť o nenávratný finančný príspevok nám bola schválená, ale prebiehala extrémne dlho kontrola verejného obstarávania, opakovalo sa verejné obstarávanie a teraz by sme mali každú chvíľu s tým začať.

Ďalej bola urobená rekonštrukcia mosta v dolnom konci obce.

Od marca 2020 prišla pandémia ochorenia COVID -19 a bola vyhlásená mimoriadna situácia a núdzový stav. Nikto sme nevedeli čo nás čaká, bola to naozaj pre mňa, ale pre všetkých občanov, veľká, obrovská skúška, ale spoločne sme to zvládli.

Bola naplánovaná rekonštrukcia elektroinštalácií v kultúrnom dome a obecnom úrade, vykurovania, realizácia podaných projektov. V roku 2020 boli naplánované oslavy obce pri príležitosti 885. výročia prvej písomnej zmienky. Žiaľ, pandémia všetko zastavila a zmenila. Keďže prípravy na oslavy prebiehali so značným predstihom a bolo už takmer všetko zajedené, zakúpené darčeky som osobne rozdala občanom, ale aj rodákovi našej obce poslala. Rovnako som našich seniorov – jubilantov navštívila, aby som im zagratalovala a odovzdala darčeky počas celého obdobia, kedy sme sa nemohli spoločne stretnúť.

Pandémia nám zobrala aj rok **2021**, ale nielen našej obci, ale aj celej krajine a celému svetu. Viete, ako málokto obec sme pre občanov testovali, aby mali možnosť a nemuseli cestovať za potvrdeniami potrebnými do práce, k lekárovi, do školy a pod..

Napriek pandémie a občasným uvoľneným opatreniam sme pracovali ďalej. Dali sme do poriadku cintorín, obstarali pasport cintorína na prevádzku pohrebiska, orientačnú tabuľu.

Do materskej školy bolo zakúpené detské ihrisko – drevený domček (z vlastných zdrojov), do školskej jedálne prístrojové vybavenie (z dotácie a vlastných zdrojov).

Bola spracovaná technická projektová dokumentácia a podaná žiadosť o nenávratný finančný príspevok na projekt Zníženie energetickej náročnosti verejných budov v obci Litava (867 953 €) na rekonštrukciu vykurovania a elektroinštalácií v kultúrnom dome, obecnom úrade a základnej škole. Táto žiadosť nebola schválená.

V spolupráci s Podpolianskym osvetovým strediskom sme reprezentovali obec a je vydaná aj v knihe - brožúre Pečenie svadobného koláča /Naše ženy/.

V roku **2022** sa zrekonštruovala autobusová zastávka v strede obce, boli urobené vysprávky cesty v celom Belakove a navozený frézing na ostatné cesty. Boli zrekonštruované elektroinštalácie v obecnom úrade, keďže boli v havarijnom stave, v celkovej výške 16 495 €. Aktuálne sa dokončilo parkovisko za kostolom a v najbližšej dobe budú vybudované wifi prístupové body na pripojenie na internet na verejných priestranstvách – projekt WIFI pre Teba.

Keďže nebol schválený veľký projekt na rekonštrukciu základnej školy a tiež vykurovania KD, Ocú a ZŠ, pracujem na ďalšej výzve, ktorá vyšla teraz v auguste, aby sme podali ďalšiu žiadosť o nenávratný finančný príspevok na rekonštrukciu kotolne, je veľmi potrebná. Uvažujeme zvlášť zdroj tepla pre základnú školu a samostatný zdroj tepla pre kultúrny dom a obecný úrad. Pracujem s projektantami a v novembri bude podaná žiadosť.

Keďže je už konečne možné organizovať spoločenské podujatia, tento rok sme sa vrátili ku všetkým našim tradičným podujatiam. Usporiadali sme 8 ročníkov Litavského klobásového festivalu. 2 ročníky začal a zorganizoval predchádzajúci starosta a 5 ročníkov bolo zorganizovaných za môjho pôsobenia, z toho sa nemohli organizovať 2 ročníky z dôvodu pandémie. V septembri v spolupráci z Podpolianskym osvetovým strediskom sa uskutočnil dvojdnový workshop pre ľudové hudby pod názvom Cifruj, kde sa mám predstavili malí muzikanti.

Do budúca treba urobiť cesty po lazoch, cestu na Dolinke som už mala v pláne tento rok, ale sú veľmi zdĺhavé procesy s tým spojené. Navyše došlo k dramatickému zvýšeniu cien všetkého a plánovanie do budúcnosti je aktuálne nemožné vzhľadom k ekonomickým, politickým a spoločenským podmienkam.

Zastávať verejné funkcie, vytvárať podmienky pre lepší život svojich obyvateľov je úloha náročná. Je potrebné stanoviť si ciele, v nich priority, zosúladiť ich s možnosťami, vypočuť si názor občanov, viesť s nimi dialóg, nepresadzovať len vlastné záujmy, ale byť objektívny, nedávať plané sľuby a nemanipulovať s vedomím ľudí, lebo to sa v budúcnosti môže vypomstiť v neprospech sľubujúceho i celej obce. Rozhodnúť objektívne a v súlade so zákonom nie je ľahké, niekedy nepopulárne, no potrebné.

Počas celého volebného obdobia som sa snažila o zveľaďovanie majetku obce a vychádzať v ústrety občanom, ktorí potrebovali pomôcť alebo poradiť vždy, či cez týždeň, víkend, v noci som bola k dispozícii a vždy som, ak nie osobne, tak telefonicky každú dennú či nočnú hodinu. Nikdy som neodmietla v úrade žiadneho občana so sťažnosťou, problémom, ktorý ho trápil. Samozrejme, nie každému som mohla vyhovieť, nakoľko skoro v každom medziľudskom spore je človek, ktorý spôsobí problém a poškodený občan. Nikdy som sa nepozerala na rodinné vzťahy, na priateľstvo a vždy som riešila problém v prospech poškodeného. Tieto roky boli pre mňa vysokou školou medziľudských vzťahov, ale každému jednému občanovi sa môžem pozrieť do očí priamo a zodpovedne. Počas pôsobenia vo funkcii som starostovala poctivo, čestne a v prospech obce. Zameriavala som sa na rekonštrukciu obecných nehnuteľností, ktoré si vzhľadom k svojmu veku nutne žiadali opravu. Denne som riešila problémy občanov.

S úctou

Ľubica Tuhárska, starostka obce